

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กาแฟ เป็นเครื่องดื่มที่นิยมดื่มกันมากทั้งโลกรวมทั้งประเทศไทยของเรา ผู้คนในสังคมปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่อกาแฟเป็นอย่างมาก สังเกตได้จากไม่ว่าจะเดินไปไหนก็จะพบเห็นร้านกาแฟอยู่เป็นระยะๆ ไม่ว่าจะเป็นกาแฟโบราณ หรือกาแฟสดก็ตาม และสิ่งที่พบได้บ่อยในทุกเช้าคือ ภาพที่ผู้คนมักจะมีแก้วกาแฟถืออยู่ในมือก่อนที่จะเริ่มต้นการทำงานในวันใหม่อย่างสดใส (กรมวิชาการเกษตร, 2555)

กาแฟเป็นพืชยืนต้นที่สำคัญของโลก และเป็นพืชที่สำคัญของหลายประเทศ โดยพบว่าเนื้อที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 65.287 ล้านไร่ ในปี 2552 เป็น 65.477 ล้านไร่ ในปี 2554 ประเทศที่มีเนื้อที่ให้ผลผลิตมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประเทศบราซิล อินโดนีเซีย และโคลัมเบีย ตามลำดับ ในส่วนผลผลิตกาแฟของโลก พบว่า ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 8.178 ล้านตัน ในปี 2552 เป็น 8.284 ล้านตัน ในปี 2554 ประเทศที่มีผลผลิตมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ บราซิล เวียดนาม และอินโดนีเซีย โดยมีผลผลิต 2.700 1.168 และ 0.634 ล้านตัน ตามลำดับ ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 125 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2552 เป็น 127 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2554 (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 เนื้อที่ให้ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก ปี 2552-2554

ประเทศ	เนื้อที่ให้ผลผลิต (ล้านไร่)			ผลผลิต (ล้านตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2552	2553	2554	2552	2553	2554	2552	2553	2554
บราซิล	13.347	13.499	13.430	2.440	2.907	2.700	183	215	201
เวียดนาม	3.170	3.199	3.336	1.058	1.106	1.168	334	346	350
อินโดนีเซีย	7.914	7.928	8.081	0.683	0.684	0.634	86	86	78
โคลัมเบีย	4.800	4.689	4.621	0.888	0.514	0.468	185	110	101
เอธิโอเปีย	2.446	2.469	3.116	0.260	0.265	0.371	106	107	119
เปรู	2.141	2.185	2.294	0.243	0.265	0.314	113	121	137
อินเดีย	2.191	2.222	2.253	0.262	0.290	0.302	120	131	134

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ประเทศ	เนื้อที่ให้ผลิต (ล้านไร่)			ผลิต (ล้านตัน)			ผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2552	2553	2554	2552	2553	2554	2552	2553	2554
ฮอนดูรัส	1.517	1.689	1.656	0.231	0.229	0.282	152	136	170
อินเดีย	2.191	2.222	2.253	0.262	0.290	0.302	120	131	134
เม็กซิโก	4.786	4.634	4.301	0.264	0.245	0.237	55	53	55
อื่นๆ	21.406	19.544	20.827	1.600	1.501	1.565	227	212	205
รวมทั้งโลก	65.287	63.613	65.477	8.178	8.254	8.284	125	130	127

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร . สถิติการเกษตรของประเทศไทย (2555 : 76)

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ช่วง 5 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นจาก 7.66 ล้านตัน ในปี 2550/51 เป็น 8.35 ล้านตัน ในปี 2554/55 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.40 ต่อปี เนื่องจากการบริโภคกาแฟโดยรวมของโลกขยายตัว (ตารางที่ 1.2)

จากข้อมูลความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ทำให้เห็นว่ากาแฟยังเป็นพืชที่มีความสำคัญและความต้องการของโลกยังมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น สำหรับประเทศไทยนั้น กาแฟเป็นสินค้าเกษตร 1 ใน 23 รายการ ของข้อตกลงเขตการค้าเสรี (AFTA) และในปี 2558 จะมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งปัจจุบันไทยต้องมีการแข่งขันทางการค้ากับประเทศต่างๆ ที่มีการผลิตกาแฟ เช่น บราซิล เม็กซิโก โคลัมเบีย และประเทศในกลุ่มอาเซียน คือ เวียดนาม และอินโดนีเซีย

ตารางที่ 1.2 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก

		หน่วย : ล้านตัน
ปี	ปริมาณ	
2550/51	7.66	
2551/52	7.48	
2552/53	8.23	
2553/54	7.98	
2554/55	8.35	
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.40	

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร . สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม (2556 : 68)

สำหรับประเทศไทย แหล่งปลูกกาแฟที่สำคัญของไทยอยู่ในภาคใต้ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกกาแฟพันธุ์โรบัสต้า เป็นพันธุ์ที่ต้องการความชุ่มชื้นสูง ปลูกง่าย ให้ปริมาณผลผลิตมาก สามารถปลูกในพื้นที่ที่มีระดับความสูงตั้งแต่ 500–600 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล จังหวัดที่มีการปลูก ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช และในภาคเหนือเป็นแหล่งปลูกกาแฟพันธุ์อาราบิก้า จังหวัดที่มีการปลูก ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน โดยร้อยละ 79 ของผลผลิตทั้งหมดเป็นพันธุ์โรบัสต้า และอีกร้อยละ 21 เป็นพันธุ์อาราบิก้า (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร , 2555 : 65)

ในช่วงปี 2547–2555 เนื้อที่ให้ผลผลิตกาแฟลดลงจาก 443,322 ไร่ ในปี 2547 เหลือ 306,112 ไร่ ในปี 2555 และผลผลิตกาแฟลดลงจาก 61,765 ตัน ในปี 2547 เหลือ 41,461 ตัน ในปี 2555 เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน เนื่องจากให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ในส่วนของผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 139 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2547 เหลือ 135 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2555 (ตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.3 เนื้อที่ให้ผลผลิต ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของประเทศไทย ปี 2547 – 2555

ปี	เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2547	443,322	61,765	139
2548	434,596	59,644	137
2549	429,878	46,873	109
2550	424,632	55,600	131
2551	388,662	50,442	130
2552	365,337	56,315	154
2553	359,489	48,955	136
2554	322,896	42,394	131
2555	306,112	41,461	135

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร . สถิติการเกษตรของประเทศไทย (2555 : 76)

ในช่วงปี 2555 ภาคใต้มีเนื้อที่ให้ผลผลิตมากที่สุด คือ 265,653 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 86.78 รองลงมาภาคเหนือ 38,885 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.70 และภาคกลาง 1,574 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.52 ในส่วนของผลผลิต ภาคใต้ให้ผลผลิต 35,140 ตัน คิดเป็นร้อยละ 84.75 ภาคเหนือ 6,145 ตัน

คิดเป็น ร้อยละ 14.82 และภาคกลาง 176 ตัน คิดเป็นร้อยละ 0.43 แต่ในส่วนของผลผลิตต่อไร่ พบว่าภาคเหนือให้ผลผลิตต่อไร่มากที่สุดคือ 158 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาภาคใต้ 132 กิโลกรัมต่อไร่ และภาคกลาง 112 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 1.4)

ตารางที่ 1.4 เนื้อที่ให้ผลผลิต ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่เป็นรายภาค ปี 2555

ภาค	เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ร้อยละ	ผลผลิต (ตัน)	ร้อยละ	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
เหนือ	38,885	12.70	6,145	14.82	158
กลาง	1,574	0.52	176	0.43	112
ใต้	265,653	86.78	35,140	84.75	132
ทั้งประเทศ	306,112	100.00	41,461	100.00	135

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร . สถิติการเกษตรของประเทศไทย (2555 : 77)

ในปี 2555 เนื้อที่การปลูกกาแฟในภาคใต้ พบว่า จังหวัดชุมพร มีเนื้อที่ให้ผลผลิตมากที่สุดคือ 177,311 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 66.75 รองลงมาจังหวัดระนองมีเนื้อที่ให้ผลผลิต 74,434 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.02 จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ให้ผลผลิต 7,702 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.90 ที่เหลือจังหวัดกระบี่ นครศรีธรรมราชและพังงา มีเนื้อที่ให้ผลผลิต 3,623 2,287 และ 296 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.36 0.86 และ 0.11 ตามลำดับ ในส่วนของผลผลิตกาแฟ พบว่าจังหวัดชุมพร ให้ผลผลิตมากที่สุด คือ 24,469 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 69.63 รองลงมาจังหวัดระนองให้ผลผลิต 9,081 ตัน คิดเป็นร้อยละ 25.84 จังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ผลผลิต 840 ตัน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ที่เหลือจังหวัดกระบี่ นครศรีธรรมราชและพังงา ให้ผลผลิต 478 240 และ 32 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.37 0.68 และ 0.09 ตามลำดับ ผลผลิตต่อไร่ของกาแฟโรบัสต้า พบว่า จังหวัดชุมพรให้ผลผลิตกาแฟต่อไร่มากที่สุด คือ 138 กิโลกรัมต่อไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราชให้ผลผลิตกาแฟต่อรือน้อยที่สุด คือ 105 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 1.5)

ตารางที่ 1.5 เนื้อที่ให้ผลผลิต ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่กาแฟโรบัสต้าภาคใต้ ปี 2555

จังหวัด	เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ร้อยละ	ผลผลิต (ตัน)	ร้อยละ	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
ชุมพร	177,311	66.75	24,469	69.63	138
ระนอง	74,434	28.02	9,081	25.84	122
สุราษฎร์ธานี	7,702	2.90	840	2.39	109
พังงา	296	0.11	32	0.09	108
กระบี่	3,623	1.36	478	1.37	132
นครศรีธรรมราช	2,287	0.86	240	0.68	105
รวม	265,653	100.00	35,140	100.00	119

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร . สถิติการเกษตรของประเทศไทย (2555 : 77)

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศทั่วโลกที่มีการผลิตกาแฟ อีกทั้งเป็นหนึ่งในกลุ่มสมาชิกกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีลักษณะการผลิตกาแฟที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นเรื่องของต้นทุนในการผลิตกาแฟจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะต้นทุนการผลิตจะส่งผลต่อกำไรที่เกษตรกรจะได้รับ ถ้าหากมีการผลิตที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถทำให้เกษตรกรสามารถควบคุมต้นทุนในการผลิตได้ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทั้งในตลาดโลกและตลาดในกลุ่มสมาชิกอาเซียน

ต้นทุนการผลิตกาแฟของไทยในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา พบว่าเพิ่มขึ้นจาก 5,078.25 บาทต่อไร่ ในปี 2551 เป็น 6,238.02 บาทต่อไร่ ในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.86 และต้นทุนการผลิตต่อไร่โลกเพิ่มขึ้นจาก 39.06 บาทต่อไร่โลกในปี 2551 เป็น 46.17 บาทต่อไร่โลก ในปี 2555 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.74 เนื่องจากการเพิ่มของต้นทุนแปรผัน เช่น ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืช เป็นต้น (ตารางที่ 1.6)

ตารางที่ 1.6 ต้นทุนการผลิตเมล็ดกาแฟของไทย

ปี	ต้นทุนแปรผัน (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2551	3,886.86	1,191.36	5,078.25	39.06
2552	4,866.74	1,293.86	6,160.60	40.00
2553	4,295.72	1,343.46	5,639.18	41.46
2554	4,580.60	1,381.64	5,962.24	45.51
2555	4,754.51	1,483.51	6,238.02	46.17
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.48	5.17	3.86	4.74

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร . สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม (2556 : 70)

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตกาแฟกับประเทศเพื่อนบ้าน พบว่า การผลิตของไทย ยังมีต้นทุนที่สูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ซึ่งถ้าหากต้นทุนการผลิตกาแฟต่อไร่ของไทยยังสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม จะส่งผลให้ไทยไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ (ตารางที่ 1.7)

ตารางที่ 1.7 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตกาแฟของไทยและเวียดนาม ปี 2554

ประเทศ	ต้นทุน (บาท/ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	ต้นทุน (บาท/กก.)
เวียดนาม	8,000	480-800	10.00-16.67
ไทย	4,880-5,920	130-150	37.53-39.46
ไทย (ถ้าเพิ่มผลผลิต)	4,880-5,920	200-300	19.73-24.40

ที่มา : ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร กรมวิชาการเกษตร (2555 : 33)

จากการศึกษาของ ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร กรมวิชาการเกษตร พบว่า ถ้าประเทศไทย สามารถทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น จาก 130-150 กิโลกรัม เป็น 200-300 กิโลกรัม จะทำให้ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมลดลงอย่างมาก เหลือเพียง 19.73-24.40 บาท ดังนั้น การผลิตที่มีประสิทธิภาพจะช่วย ทำให้เกษตรกรได้รับผลผลิตที่สูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมต่ำลง

สำหรับสถานการณ์การปลูกกาแฟในจังหวัดชุมพรในช่วงปี 2551-2555 เนื้อที่เพาะปลูกลดลงจาก 219,590 ไร่ ในปี 2551 เหลือ 177,542 ไร่ ในปี 2555 เนื้อที่ให้ผลผลิตลดลงจาก 218,590 ไร่ ในปี 2551 เหลือ 177,311 ไร่ ในปี 2555 และผลผลิตลดลงจาก 29,072 ตัน ในปี 2551 เหลือ 24,469 ตัน ในปี 2555 เนื่องจากเกษตรกรในจังหวัดชุมพรปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา และ ปาล์มน้ำมัน เนื่องจากให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ในส่วนของผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 133 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2551 เป็น 138 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2555 (ตารางที่ 1.8)

ตารางที่ 1.8 สถานการณ์การปลูกกาแฟโรบัสต้าในจังหวัดชุมพร ปี 2551 – 2555

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2551	219,590	218,590	29,072	133
2552	209,470	207,922	33,268	160
2553	207,026	206,478	29,320	142
2554	189,875	189,327	25,559	135
2555	177,542	177,311	24,469	138

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร . สถิติการเกษตรของประเทศไทย (2555 : 77)

ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตกาแฟในจังหวัดชุมพร สามารถทำการผลิตกาแฟ โดยมี ต้นทุนการผลิตต่ำ คุณภาพสูง เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สามารถที่จะแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้ และ ที่สำคัญป้องกันไม่ให้เกษตรกรลดพื้นที่การปลูกกาแฟเพื่อเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น

การศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟในจังหวัดชุมพร ซึ่งจำแนก การศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือการศึกษาเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟ ประกอบด้วย กลุ่ม เกษตรกรทำสวนเขาทะเล และสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร ซึ่งเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่ม กาแฟ เบื้องต้นพบว่า มีหน่วยงานทั้งส่วนราชการและภาคเอกชน เข้ามาประชุมเพื่อถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีในการผลิตกาแฟ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ของกาแฟ

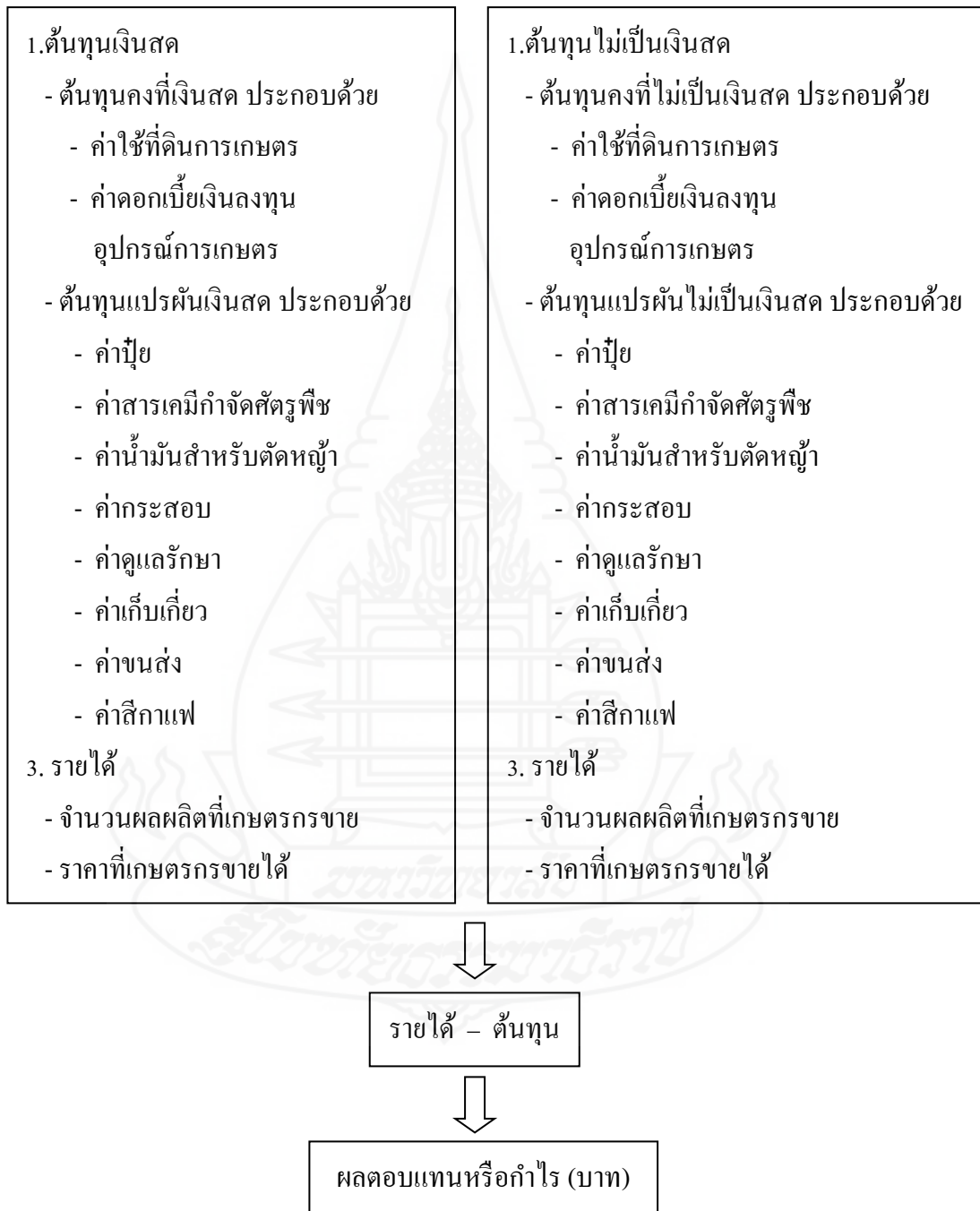
เป็นต้น และการศึกษาเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟหรือเกษตรกรทั่วไปในจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นการผลิตตามองค์ความรู้ที่เกษตรกรมีอยู่เดิม โดยไม่ได้ผ่านการเป็นสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของการเป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟและการไม่เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟ โดยศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกาแฟ ศึกษาประสิทธิภาพทางเทคนิคในการผลิตกาแฟ และการศึกษาประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจการผลิตกาแฟ ซึ่งจะทำให้ได้รับข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้นทางด้านการผลิตกาแฟ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้กับเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันนำไปสู่การใช้ทรัพยากรในการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป และสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการ รวมทั้งการกำหนดนโยบายการพัฒนาการผลิตกาแฟภาคใต้ เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันต่อภาคการผลิตกาแฟของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกาแฟโรบัสต้าของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟและเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟในจังหวัดชุมพร
- 2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพทางเทคนิคในการผลิตกาแฟโรบัสต้าของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟและเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟในจังหวัดชุมพร
- 2.3 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจการผลิตกาแฟโรบัสต้าของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟและเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟในจังหวัดชุมพร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

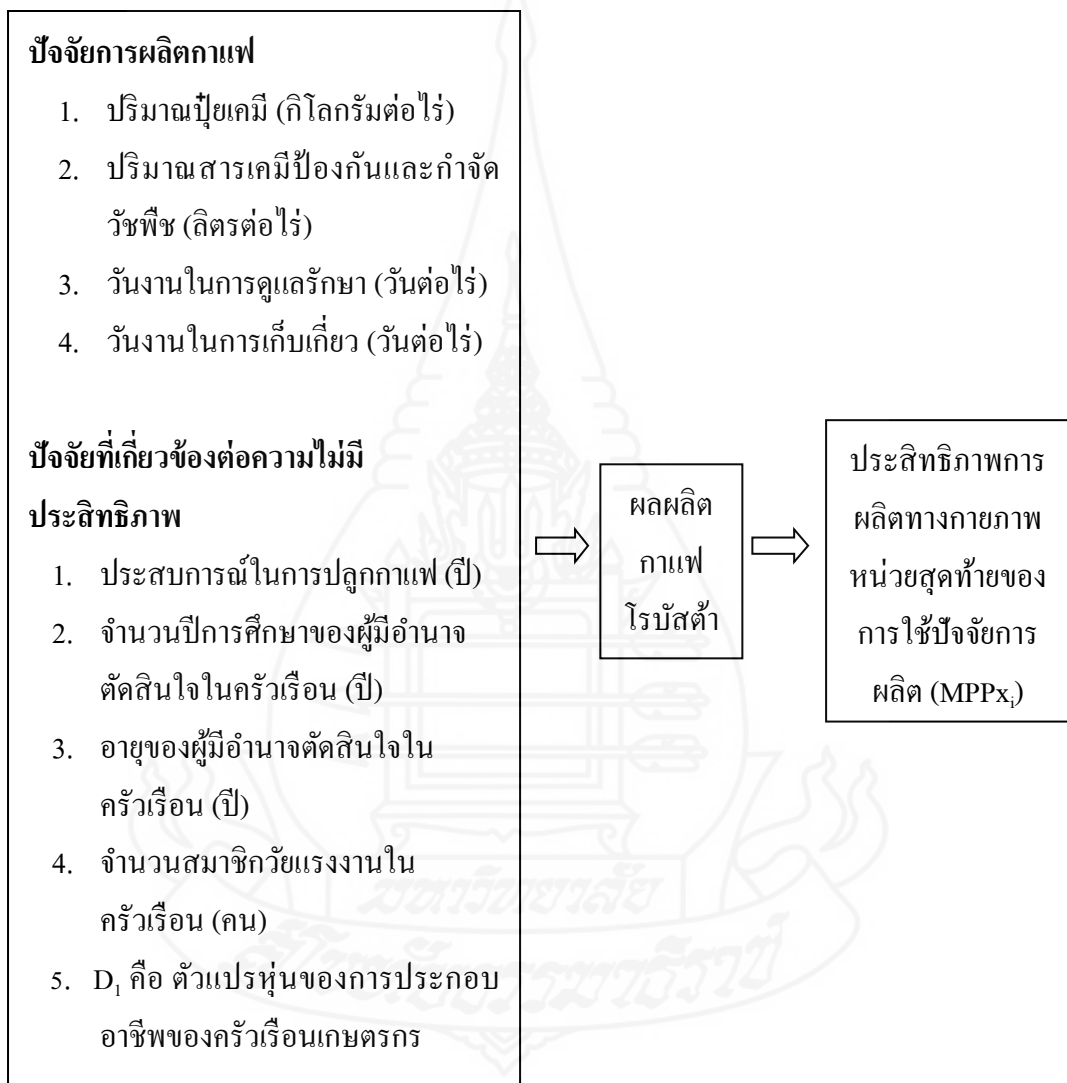
3.1 วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกาแฟโรบัสต้า ในจังหวัดชุมพร

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย สำหรับวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทน
การผลิตกาแฟโรบัสต้าในจังหวัดชุมพร

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย สำหรับวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนการผลิตกาแฟ ตามวัตถุประสงค์โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บแบบสอบถามในส่วนที่เป็นรายได้และต้นทุนจากการผลิตกาแฟ ซึ่งจะแสดงถึง ผลตอบแทนหรือกำไร (บาท) ของเกษตรกรผู้ผลิตกาแฟ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ 1

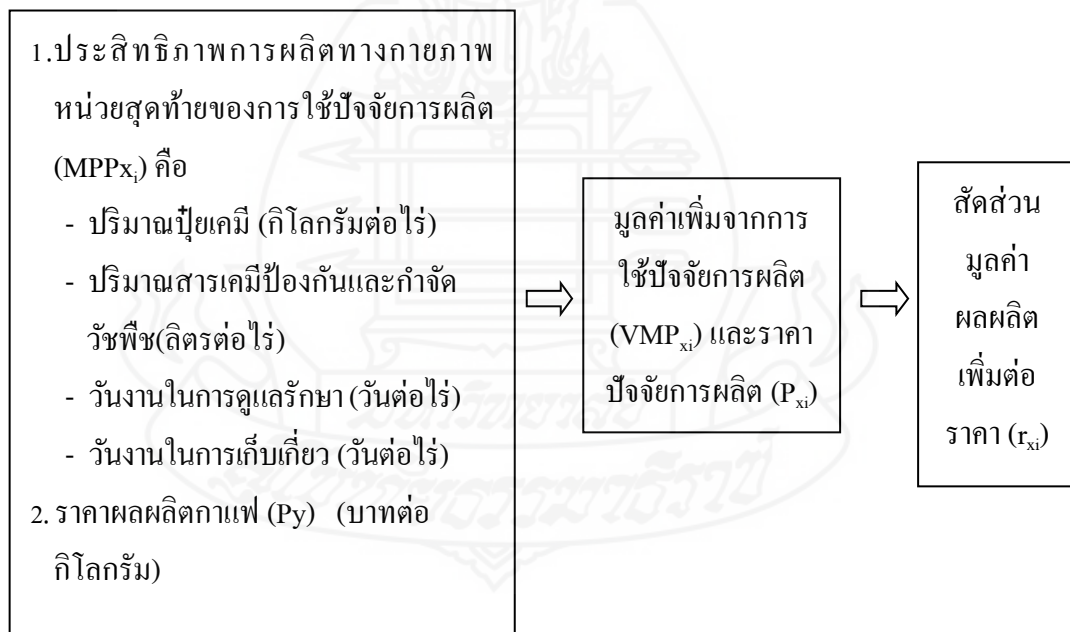
3.2 วิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตกาแฟโรบัสต้า ในจังหวัดชุมพร

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย สำหรับวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตกาแฟโรบัสต้าในจังหวัดชุมพร

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย สำหรับวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตกาแฟ กำหนดตัวแปรด้านปัจจัยการผลิต ซึ่งประกอบไปด้วย ปริมาณปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช วันงานในการดูแลรักษา และวันงานในการเก็บเกี่ยว ในส่วนของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความไม่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิต ประกอบด้วยประสบการณ์ในการปลูกกาแฟ จำนวนปีการศึกษาของผู้มีอำนาจตัดสินใจในครัวเรือน อายุของผู้มีอำนาจตัดสินใจในครัวเรือน จำนวนสมาชิกวัยแรงงานในครัวเรือน (คน) และการประกอบอาชีพของครัวเรือนเกษตรกร ตัวแปรที่กล่าวมาจะทำให้เกิดผลผลิต คือ ปริมาณผลผลิตกาแฟ (กิโลกรัม/ไร่) ในการศึกษา ผู้วิจัยจึงนำเอาการวัดประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตโดยวิธี Stochastic Production Frontier มาใช้เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตและหาปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพในการผลิต ทำการวัดระดับประสิทธิภาพทางเทคนิค ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพการผลิตทางกายภาพหน่วยสุดท้ายของการใช้ปัจจัยการผลิต (MPP_x) ในการผลิตกาแฟ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ 2

3.3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจการผลิตกาแฟโรบัสต้า ในจังหวัดชุมพร

ภาพที่ 1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย สำหรับวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจการผลิตกาแฟโรบัสต้าในจังหวัดชุมพร

ภาพที่ 1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย สำหรับวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ การผลิตกาแฟ โดยนำค่าประสิทธิภาพการผลิตทางกายภาพหน่วยสุดท้ายของการใช้ปัจจัยการผลิต (MPP_{x_n}) ของปัจจัยการผลิต และราคาผลผลิตกาแฟ มาทำการวิเคราะห์ ทำให้ได้มูลค่าเพิ่มจากการใช้ปัจจัยการผลิต (VMP_{x_i}) ออกมา จากนั้นนำค่า (VMP_{x_i}) และราคาปัจจัยการผลิต (P_{x_i}) แต่ละชนิด มาทำการวิเคราะห์ ทำให้ได้สัดส่วนมูลค่าผลผลิตเพิ่มต่อราคา (r_{x_i}) ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าเกษตรกรผู้ปลูก กาแฟควรเพิ่มหรือลดปัจจัยการผลิตตัวใดบ้าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ 3

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ศึกษาการผลิตกาแฟในปีการผลิต 2555/56 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล (เดือน ธันวาคม 2555 – กุมภาพันธ์ 2556) ในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพร

4.2 การศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ ทำการศึกษาใน 2 ประเภท คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิก กลุ่มกาแฟ และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มกาแฟหรือเกษตรกรทั่วไป โดยทำการวิเคราะห์ ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกาแฟ ประสิทธิภาพทางเทคนิค และ ประสิทธิภาพทาง เศรษฐกิจ

4.3 การจัดเก็บข้อมูลในการศึกษา ไม่ได้คำนึงถึงอายุของต้นกาแฟ และขนาดพื้นที่ในการปลูกกาแฟ

5. ข้อจำกัดการวิจัย

5.1 ข้อจำกัดด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.1 การนัดพบเกษตรกรเพื่อตอบแบบสอบถาม ใช้เวลานาน เนื่องจากเกษตรกรไม่ค่อยมีเวลาว่างในช่วงกลางวัน

5.1.2 การสื่อความหมายของเนื้อหาในแบบสอบถาม ที่เป็นคำศัพท์ทางวิชาการ บางครั้งเกษตรกรไม่เข้าใจ ต้องอธิบายกันหลายรอบจึงจะเข้าใจ

5.1.3 เกษตรกรเกรงว่าผู้ศึกษาจะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น เช่น เรื่อง ข้อมูลด้านการเงิน เรื่องการนำข้อมูลเพื่อไปเก็บภาษี ซึ่งเกษตรกรบางรายไม่ยอมเปิดเผย จึงได้ อธิบายทำความเข้าใจจนเกษตรกรยอมรับและตอบแบบสอบถาม

5.2 ข้อจำกัดทางเรื่องเวลา การขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในช่วงวันหยุด ซึ่งค่อนข้างยาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ มีงานประจำที่ต้องทำเป็นจำนวนมากในวันทำงานปกติ ในช่วงวันหยุดจึงต้องการพักผ่อน จึงต้องทำความเข้าใจในเรื่องของค่าตอบแทนในช่วงเวลาวันหยุดพักผ่อน เพื่อการปฏิบัติงานร่วมกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกกาแฟและผู้สนใจ ทราบถึงการใช้ต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับว่าอยู่ในระดับใด ทราบถึงประสิทธิภาพทางเทคนิค และทราบถึงประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และวางแผนในการผลิตในรอบการผลิตครั้งต่อไป

6.2 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการส่งเสริมช่วยเหลือ ตลอดจนให้คำแนะนำเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ ให้สามารถดำเนินการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน

6.3 เพื่อใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการปลูกกาแฟในพื้นที่ใกล้เคียง

